

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Львівський державний університет внутрішніх справ
Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Факультет № 3
Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

**ПЛАНИ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО**

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський) – освітній ступінь «бакалавр»
код та назва галузі знань – 08 Право
код та назва спеціальності – 081 Право
вид дисципліни – вибіркова (шифр за освітньо-професійною програмою
«Право (поліцейські)» – ВК 16)
мова викладання – українська

Львів 2023

Пряхіна Н.О., Когут Я.М Професійно-психологічна підготовка поліцейського: плани проведення семінарських занять для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Львів: ЛьвДУВС, 2023. 24с.

Розробники:

- доцент кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету №3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції кандидат психологічних наук, доцент Наталія ПРЯХІНА

- завідувач кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету №3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції кандидат юридичних наук, доцент Ярослав КОГУТ

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету № 3 ПФПНП ЛьвДУВС, протокол № 6 від 15.12.2023 р.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

№з/п	Теми занять	Кількість семінарських годин	Кількість практичних годин	Всього
1	Тема1«Зміст і сутність професійно-психологічної підготовки поліцейських»	2		2
2	Тема 2 «Загальнопсихологічні основи професійної діяльності поліцейського»	2	2	4
3	Тема 3 «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»	2	4	6
4	Тема 4. «Колектив працівників органів Національної поліції як професійна система»	2	2	4
5	Тема 5. «Психологічні особливості вирішення конфліктів у професійній діяльності поліцейського»	2	4	6
6	Тема 6. Психоемоційна напруга у професійній діяльності працівників поліції та шляхи її подолання і профілактики	2	4	6
7	Тема 7 «Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи»		2	2
8	Тема 8. «Соціально-психологічні причини насильства в сім'ї. Пандемія COVID-19 та домашнє і гендерно зумовлене насильство»		2	2
9	Тема 9. «Психологічна готовність поліцейських до діяльності в екстремальних ситуаціях»	4		4
10	Тема 10 «Психологічні особливості забезпечення публічної безпеки і порядку»	4		4
	Разом	20	20	40

Заняття № 1 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Зміст і сутність професійно-психологічної підготовки поліцейських».

Питання для опитування

1. Предмет, об'єкт та основні категорії професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.
2. Психологічні особливості та види професійної діяльності поліцейських.
3. Методи психології професійної діяльності.
4. Поняття та рівні професіоналізму. Професійно-психологічний відбір до органів поліції.

Контрольні питання:

1. Назвіть психологічні вимоги до професійної діяльності поліцейських.
2. Які соціально-психологічні чинники впливають на діяльність працівників поліції?
3. Назвіть критерії ефективності діяльності поліцейського та аргументуйте їхнє значення.
4. Перерахуйте професійно-важливі психологічні якості працівників поліції?

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Чинники, що впливають на професійну діяльність працівників поліції.
2. Професійна придатність і професійний відбір в органах Національної поліції.
3. Класифікація видів професійної діяльності поліцейських.
4. Поняття професіонала і професіоналізму. Професіоналізм особи і професіоналізм діяльності.
5. Акмеологічні варіанти професіоналізму.

Рекомендовані джерела:

1. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.
2. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
3. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. ф-ту № 2. Харків : ХНУВС, 2020. 336 с.
4. Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпропетровськ, 17 бер. 2016 р. – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 556 с.
5. Посібник для підвищення кваліфікації працівників органів та підрозділів Національної поліції України / О.І. Безпалова, К.Л. Бугайчук, А.В. Войціховський та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2019. 132 с.

Заняття № 2 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Загальнопсихологічні основи професійної діяльності поліцейського».

Питання для опитування

1. Поняття, предмет, завдання психології.
2. Поняття про психіку та її рефлексивний характер.
3. Свідомість особистості.
4. Особистість та її діяльність.

Контрольні питання:

1. У чому полягає особливість пам'яті відносно процесу сприйняття?
2. Що відносять до першої і другої сигнальної системи за І.П.Павловим?
3. Назвіть структурні компоненти свідомості.
4. Назвіть структуру психіки.
5. Які психічні стани ви знаєте?

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Структура здібностей особистості поліцейського.
2. Значення творчого і інноваційного потенціалу працівника поліції.
3. Мотивація професійних досягнень в органах поліції.
4. Професійно важливі (значущі) якості працівника поліції.
5. Соціально-психологічні особливості професійної діяльності працівників поліції. (правова регламентація професійної діяльності; владний, обов'язковий характер професійних повноважень; екстремальний характер діяльності; творчий характер; процесуальна самостійність і персональна відповідальність поліцейського).

Рекомендовані джерела:

1. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.
2. Максименко, С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. 3-те вид.,переробл. та доповн. Київ: 4 ЦУЛ, 2018. 272 с.
3. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К:, 2020. 564 с.
4. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.
5. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

Заняття № 3 (практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Загальнопсихологічні основи професійної діяльності поліцейського».

Теоретична частина: «Темперамент: поняття, структура. Характер: поняття, структура. Визначення типу темпераменту виконання тесту (тест Айзенка). 20 хв.

Практична частина:

Присутні розбиваються на 4 підгрупи для виконання **вправ для тренування пам'яті**, (кожна підгрупа виконує по черзі вправи А,Б,В,Г з роздаткового матеріалу)

Продуктивність запам'ятовування ви отримаєте, коли складаєте відсотки всіх чотирьох вправ і розділите на чотири.

91 – 100% - відмінна пам'ять

71 - 90% - дуже добра

51 - 70% - добра

31 - 50% - задовільна

11 - 30% - погана

0 - 10% - дуже погана

Коли ви знаєте вихідний рівень своєї пам'яті, то можете прийматися за тренування. Спочатку навчіться концентрувати свою увагу. Слабка пам'ять – це, як правило, слабка увага. Тренуйте зорову пам'ять. Приглядайтеся до облич, предметів, старайтеся потім згадати деталі. Тренуйте слухову пам'ять. Вчіть вірші, нехай невеликі кусочки, але зате кожен день, - і через пару місяців ви відчуєте перші результати.

Виконання вправ для розвитку уваги. 10 хв.

А. «Контроль уваги» (роздатковий матеріал)

Б. Вправа на зосередження уваги.

Вправа на розвиток уяви. 5 хв.

Вправа «Лимон»

Підведення підсумків практичного заняття, рефлексія. 5 хв.

Контрольні питання:

1. Поясніть у чому полягає зв'язок пам'яті і уваги.
2. Обґрунтуйте важливість визначення типу темпераменту працівником поліції.
3. Які Ви знаєте умови продуктивного запам'ятовування?
4. У чому полягають особливості й основні переваги креативного мислення, порівняно з традиційним?
5. Як можна пояснити явище ремінісценції?

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Фізіологічний, біохімічний, психологічний підходи до розкриття механізмів пам'яті.
2. Індивідуальні відмінності пам'яті.
3. Уява в аутотренінгах та психотерапії.
4. Теорії темпераменту.

Рекомендовані джерела:

1. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусишин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

2. Максименко, С. Д. Загальна психологія: навч. посіб. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: 4 ЦУЛ, 2018. 272 с.

3. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К., 2020. 564 с.

4. Психологія у професійній діяльності поліції : навч. посіб. О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

5. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянєук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

Заняття № 4 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»

Питання для опитування

1. Офіційне спілкування, його складові.
2. Діалогічне мовлення.
3. Техніки та структура професійного спілкування поліцейських.
4. Невербальна комунікація

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Візуальна діагностика брехні.
2. Фальсифікована поведінка. Види брехні та її засоби.
3. Прояви комунікативної некомпетентності у правоохоронній практиці.
4. Індивідуальний характер впливу на співрозмовника.
5. Психологічні фактори успішності оман та її викриття.

Рекомендовані джерела:

1. Андросюк В.Г., Волошина О.В. та ін.. Зарубіжний досвід ефективної комунікації поліцейських (Аналітичний огляд). Київ: 2018. 31 с.

2. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Рєвак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

3. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бєсчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.

4. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.

5. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських:

Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.

6. Психологія у професійній діяльності поліції: навч.посібн. /О.О. Євдокімова, І.В.Жданова, Д.В.Швець та інш.; за заг. ред. В.В.Сокурєнка ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

Заняття № 5 (практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»

1. Охарактеризуйте основні емоційні стани (страх, подив, радість, горе, відраза)
2. Врахування міжособистісного простору у професійному спілкуванні.
3. Формування першого враження та встановлення психологічного контакту.

Контрольні питання:

1. В чому полягає особливість професійного спілкування?
2. Що таке «емпатія»?
3. Як називається відповідність вербальної і невербальної інформації?
4. Які методи активного слухання Ви знаєте?
5. Що називають конгруентністю?

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Візуальна діагностика брехні.
2. Фальсифікована поведінка. Види брехні та її засоби.
3. Прояви комунікативної некомпетентності у правоохоронній практиці.
4. Індивідуальний характер впливу на співрозмовника.
5. Психологічні фактори успішності оман та її викриття.

Рекомендовані джерела:

1. Андросюк В.Г., Волошина О.В. та ін.. Зарубіжний досвід ефективної комунікації поліцейських (Аналітичний огляд). Київ: 2018. 31 с.

2. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

3. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бесчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.

4. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.

5. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських:

Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.

6. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посібн. /О.О. Євдокімова, І.В. Жданова, Д.В. Швець та інш.; за заг. ред. В.В. Сокурєнка ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

Заняття № 6 (практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»

Інформаційне повідомлення для групового обговорення НПП: «Поняття психологічних бар'єрів та способи їх усунення»

Виконання групової вправи на згуртування і налаштування на роботу.

Виконання практичних вправ на розвиток емпатії.

Це сприятиме розвитку рефлексії та кращому самоусвідомленню, тренуванню емоційного інтелекту.

ВПРАВА на розуміння опонента по спілкуванню (мовець і слухач).

Вправа для вдосконалення навичок невербальної комунікації.

Вправа «пошкоджений телефон» (30 хв.)

обговорення вправи у групі за наступними питаннями:

- Яким є Ваш емоційний стан після виконання вправи?
- Як Ви можете прокоментувати результат?
- Що саме заважало точній передачі інформації?
- Які існують перешкоди у передачі інформації?
- Які методи існують, щоб якомога точніше зберегти інформацію?
- Які практичні рекомендації можна взяти для Вашої професійної діяльності?

Результати обговорення записуються на дошці

Загальний підсумок заняття, рефлексія.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Використання поліграфа у роботі органів Національної поліції.
2. Фальсифікована поведінка.
3. Прояви комунікативної некомпетентності у поліцейській практиці.
4. Візуальна діагностика брехні.
5. Види брехні та її засоби.
6. Психологічні фактори успішності омани та її викриття.

Рекомендовані джерела:

1. Андросюк В.Г., Волошина О.В. та ін.. Зарубіжний досвід ефективної комунікації поліцейських (Аналітичний огляд). Київ: 2018. 31 с.

2. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

3. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бесчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.

4. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.

5. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських: Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.

6. Психологія у професійній діяльності поліції: навч.посібн. /О.О. Євдокімова, І.В.Жданова, Д.В.Швець та інш.; за заг. ред. В.В.Сокурєнка; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

Заняття №7

(семінар)

Тема: «Колектив працівників органів Національної поліції як професійна система»

Кількість годин - 2

Питання для опитування

1. Соціально-психологічні ознаки колективу підрозділу поліцейських.
2. Керівництво і лідерство.
3. Стили керівництва в системах управління.

Контрольні питання:

1. Яку спільність називають службовим колективом ?
2. На які види за характером дії на людину поділяють середовища професійної діяльності ?
3. Назвіть основні соціально-психологічні ознаки професійного колективу працівників поліції..
4. У чому проявляється згуртованість професійного колективу працівників поліції?
5. У чому проявляється загальна психологічна атмосфера колективу поліцейського підрозділу ?

Перелік тем для рефератів:

1. Форми керівництва в колективі підрозділу працівників поліції.
2. Соціально-психологічний клімат у професійному колективі.
3. Досвід зарубіжних країн щодо профілактики правопорушень серед працівників поліції.
4. Система професійної мотивації: мотиви, стимули, ціннісні орієнтації та їх функції.
5. Типи професійної мотивації, їх особливості та вплив на становлення особистості поліцейського.

Рекомендовані джерела:

1. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когути. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

2. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бесчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.

3. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.

4. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських: Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.

5. Психологія у професійній діяльності поліції: навч.посібн. /О.О. Євдокімова, І.В.Жданова, Д.В.Швець та інш.; за заг. ред. В.В.Сокурєнка ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

Заняття № 8 (практичне)

Тема: «Колектив працівників органів Національної поліції як професійна система»

Кількість годин - 2

Виконання групової вправи «Геометричні фігури» 10 хв.

Після виконання загальне обговорення. Як почували себе під час гри, від чого залежить на вашу думку схильність до лідерства?

Робота в підгрупах: присутні поділяються на дві підгрупи та виконують завдання охарактеризувати 1. Лідера 2. Керівника та відмінності між лідером та керівником. Після виконання вправи загальне обговорення.

Перегляд відео «Успіх лідера» та загальне обговорення.

Перелік тем для рефератів:

1. Форми керівництва в колективі підрозділу працівників поліції.
2. Соціально-психологічний клімат у професійному колективі.
3. Досвід зарубіжних країн щодо профілактики правопорушень серед працівників поліції.
4. Система професійної мотивації: мотиви, стимули, ціннісні орієнтації та їх функції.
5. Типи професійної мотивації, їх особливості та вплив на становлення особистості поліцейського.

Рекомендовані джерела:

1. Когут Я.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Гнатюк С.С., Андрусин Р.М., Пряхіна Н.О., Ревак І.О., Поцюрко О.Ю. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник /за ред. Я.М. Когути. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 423 с.

2. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бесчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.

3. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.

4. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських: Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.

5. Психологія у професійній діяльності поліції: навч.посібн. /О.О. Євдокімова, І.В.Жданова, Д.В.Швець та інш.; за заг. ред. В.В.Сокурєнка ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 426 с.

Заняття № 9 (семінар)

Кількість годин - 2

**Тема: «Психологічні особливості вирішення конфліктів
у професійній діяльності»**

Виконання групових вправ для виокремлення позитивних та негативних наслідків конфліктів.

Питання для опитування

1. Поняття конфлікту, формула конфлікту.
2. Структура конфлікту.
3. Функції конфліктів.
4. Типологія конфліктів.
5. Стратегії вирішення конфліктів.

Контрольні питання:

1. *Що називають конфліктогеном?*
2. *В чому полягають основні задачі профілактики конфліктів?*
3. *Назвіть об'єктивні психологічні причини конфліктів.*
4. *Які структурні елементи конфлікту ви знаєте?*
5. *Що являє собою формула конфлікту?*

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Діагностика та прогнозування конфліктів у професійній діяльності.
2. Причини виникнення конфліктів у професійній діяльності працівників поліції.
3. Моральні конфлікти в діяльності поліцейських, їх попередження та подолання.
4. Взаємодія та конфлікти ЗМІ з представниками органів Національної поліції у вирішенні проблем злочинності.
5. Профілактика конфліктів в діяльності поліцейського.

Рекомендовані джерела:

1. Психологічні особливості комунікації в діяльності оперативного працівника поліції: методичні рекомендації / Я.М.Когут, О.М.Борисюк,

Ю.Ц. Жидецький, Н.М.Калька, Н.О.Пряхіна, О.Й.Хомин. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 112с.

2. Психологія конфлікту: навч. посіб. / В. В. Зарицька ; Клас. приват. ун-т. - Запоріжжя ; Одеса : Гельветика, 2019. 379 с.

3. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія /Н. А. Мазаракі ; Київ. нац.торг.-екон. ун-т. Київ: Київ. нац. торг.екон. ун-т, 2018. 275 с.

4. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 247 с.

5. Переговори і медіація: підруч. для підгот. проф. переговорника / Вадим Рахліс, Олена Павленко; за ред. Олени Павленко. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 340 с.

Заняття № 10 **(практичне)**

Кількість годин - 2

**Тема: «Психологічні особливості вирішення конфліктів
у професійній діяльності»**

Інформативне повідомлення НПП та дискусія на тему: **«Ескалація конфлікту»**.

Робота в підгрупах: група поділяється на 4 підгрупи та кожній пропонується тема для обговорення і демонстрації певного стилю поведінки у конфлікті. (Співробітництво, суперництво, пристосування, компроміс).

Характеризувати кожну стратегію поведінки в конфлікті з таких позицій:

1. гасло яке відображає суть стратегії.
2. позитивні та негативні риси стратегії.
3. практичний приклад використання вказаної стратегії.
4. психологічна характеристика особистості яка використовує вказану стратегію.

Після обговорення і презентації зворотній зв'язок:

- як цей вид поведінки в конфлікті впливав на ваш емоційний стан?
- Які причини спонукають людей обирати такий стиль поведінки в конфлікті?

Загальний підсумок заняття, рефлексія.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Використання медіації у роботі працівників поліції.
2. Вирішення конфліктів мирним шляхом.
3. Робота підрозділу поліції «Поліна».
4. «Поліція діалогу» – принципи, завдання та основна мета роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Психологічні особливості комунікації в діяльності оперативного працівника поліції: методичні рекомендації / Я.М.Когут, О.М.Борисюк, Ю.Ц. Жидецький, Н.М.Калька, Н.О.Пряхіна, О.Й.Хомин. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 112с.

2. Психологія конфлікту: навч. посіб. / В. В. Зарицька ; Клас. приват. ун-т. Запоріжжя ; Одеса : Гельветика, 2019. - 379 с.

3. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія /Н. А. Мазаракі ; Київ. нац.торг.-екон. ун-т. Київ: Київ. нац. торг.екон. ун-т, 2018. 275 с.

4. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 247 с.

5. Переговори і медіація: підруч. для підгот. проф. переговорника / Вадим Рахліс, Олена Павленко; за ред. Олени Павленко. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 340 с.

Заняття № 11 **(практичне)**

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічні особливості вирішення конфліктів у професійній діяльності»

Актуалізація знань із вказаної теми шляхом проведення експрес опитування.

Робота в підгрупах: присутні поділяються на дві підгрупи та отримують тему для обговорення і презентації результатів.

1. «аналіз причин виникнення конфліктів»
2. «правила спілкування в конфліктній ситуації».

Інформаційне повідомлення: «Використання Я-повідомлення у міжособистісному спілкуванні».

Індивідуальне завдання: навести 4 приклади використання «Я-повідомлення для недопущення виникнення конфліктних ситуацій»

Загальний підсумок заняття, рефлексія.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Використання медіації у роботі працівників поліції.
2. Вирішення конфліктів мирним шляхом.
3. Робота підрозділу поліції «Поліна».
4. «Поліція діалогу» – принципи, завдання та основна мета роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Психологічні особливості комунікації в діяльності оперативного працівника поліції: методичні рекомендації / Я.М.Когут, О.М.Борисюк, Ю.Ц. Жидецький, Н.М.Калька, Н.О.Пряхіна, О.Й.Хомин. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 112с.

2. Психологія конфлікту: навч. посіб. / В. В. Зарицька ; Клас. приват. ун-т. Запоріжжя ; Одеса : Гельветика, 2019. 379 с.

3. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія /Н. А. Мазаракі; Київ. нац.торг.-екон. ун-т. Київ: Київ. нац. торг.екон. ун-т, 2018. 275 с.

4. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 247 с.

5. Переговори і медіація: підруч. для підгот. проф. переговорника / Вадим Рахліс, Олена Павленко; за ред. Олени Павленко. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 340 с.

Заняття № 12 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Психоемоційна напруга у професійній діяльності працівників поліції та шляхи її подолання і профілактики»

Питання для опитування

1. Поняття та види стресу.
2. Стадії стресу.
3. Наслідки від стресу.
4. Основні причини стресу.

Контрольні питання:

1. Що таке стресор?
2. Дайте визначення емоційному стресу.
3. В чому полягає зміст психоемоційної стійкості?
4. Назвіть складові компоненти стресостійкості.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Способи збереження ментального здоров'я поліцейського.
2. Медитативні техніки розвитку стресостійкості.
3. Профілактика девіантної поведінки працівників поліції.
4. Емоційне вигорання працівників поліції та засоби його попередження.
5. Методика розвитку стресостійкості «Аутогенне тренування» за Шульцем.

Рекомендовані джерела:

1. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Когут Я.М., Пряхіна Н.О. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 249 с.

2. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів»: Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: Навчально-методичний посібник. Львів. Кварт, 2020. 120 с.

3. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник/ Я.М. Когут, Ю.Ц. Жидецький, Ю.І. Кіржецький, та ін.; за заг. ред. Я.М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404с.

4. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки: Методичний посібник/О.М. Кокун, Н.С. Лозінська, І.О. Пішко; За ред. В.М. Морозова. Київ: «Центр учбової літератури. 2023. 54с.

Заняття № 13
(практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Психоемоційна напруга та шляхи її подолання у професійній діяльності працівників поліції»

Інформаційне повідомлення викладача «техніки заземлення»

Виконання практичної вправи в парах 5-4-3-2-1

Інформаційне повідомлення викладача «використання технік усвідомленого дихання»

Виконання практичної вправи «Дихання по квадрату»

Виконання практичної вправи «Білатеральна стимуляція «Метелик»

Інформаційне повідомлення викладача «техніки прогресивної м'язової релаксації»

Виконання практичної вправи напруження-розслаблення

Інформаційне повідомлення викладача: «Способи регуляції»

Виконання практичної вправи «Аналіз власних способів регуляції»

Виконання практичної вправи «Аналіз власних ресурсів»

Загальний підсумок заняття, рефлексія

Рекомендовані джерела:

1. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Когут Я.М., Пряхіна Н.О. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 249 с.

2. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів»: Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: Навчально-методичний посібник. Львів. Кварт, 2020. 120 с.

3. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник/ Я.М. Когут, Ю.Ц. Жидецький, Ю.І. Кіржецький, та ін.; за заг. ред. Я.М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404с.

4. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки: Методичний посібник/О.М. Кокун, Н.С. Лозінська, І.О. Пішко; За ред. В.М. Морозова. Київ: «Центр учбової літератури. 2023. 54с.

5. Психологія посттравматичного зростання : монографія / В. О. Климчук. 2-ге вид., перероб. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.

6. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.

Заняття № 14
(практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Психоемоційна напруга та шляхи її подолання у професійній діяльності працівників поліції (розвиток психологічної стійкості поліцейського в умовах воєнного стану)»

Присутні виконують індивідуальне завдання - проаналізувати поняття «Психологічна стійкість поліцейського», його актуальність в умовах воєнного стану та назвати структурні компоненти - час виконання – 10 хв.

Після виконання вправи загальне обговорення 5 хв.

Присутні поділяються на дві підгрупи та працюють над обговоренням чинників що допомагають вижити в небезпечних ситуаціях – час 10 хв.

Після виконання вправи загальне обговорення та виокремлення спільних чинників, висновки до вправи – 10 хв.

Перегляд відео на тему «Виникнення складних психоемоційних станів під час бойових дій», після чого загальне обговорення – час виконання 15 хв.

Присутні поділяються на 5 груп, та обговорюють характеристику таких станів як – ступор, рухове збудження, агресія, страх, нервове тремтіння (як вони проявляються) а також рекомендації надання ППД в таких випадках – час 20 хв.

Загальний підсумок заняття, рефлексія – 10 хв.

Рекомендовані джерела:

1. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Когут Я.М., Пряхіна Н.О. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 249 с.

2. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів»: Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: Навчально-методичний посібник. Львів. Кварт, 2020. 120 с.

3. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник/ Я.М. Когут, Ю.Ц. Жидецький, Ю.І. Кіржецький, та ін.; за заг. ред. Я.М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404с.

4. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки: Методичний посібник/О.М. Кокун, Н.С. Лозінська, І.О. Пішко; За ред. В.М. Морозова. Київ: «Центр учбової літератури. 2023. 54с.

5. Психологія посттравматичного зростання : монографія / В. О. Климчук. 2-ге вид., перероб. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.

6. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.

Заняття № 15

(практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи»

На основі попередньо опрацьованого теоретичного матеріалу виконати індивідуальну роботу стосовно порівняння таких понять як «психотравма»

та «стрес» - результати записуються на дошці та загальне обговорення і доповнення.

Інформаційне повідомлення НПП та загальне обговорення на тему: «Відмінність між поняттями «подія» і «ситуація».

Робота в підгрупах: присутні поділяються на підгрупи та виконують завдання охарактеризувати методи для надання першої психологічної допомоги: 1. Дихальні вправи; 2. Релаксаційні вправи.

Опрацювання Ізраїльської моделі BASIC Ph («міст над прірвою») згідно з якою індивідуальне поєднання шести елементів (B – віра й переконання; A – емоції; S – соціальність; I – уява; C – когнітивні стратегії; Ph – фізична активність) характеризує індивідуальну, унікальну для кожної людини стратегію опірності в умовах криз. – проходження тесту (за посиланням нижче).

<https://arpp.com.ua/blog/resursooriyentovana-model-stresodolannya-basic-ph/?fbclid=IwAR2YwGqiQPD-lpMKolAnhZ9yt1BOObg1RG6LdWKwZLwH-qQALWgjIDJ5tpw>

Контрольні запитання:

1. Які, на вашу думку, заходи найважливіші в організації і наданні психологічної допомоги особам, що пережили екстремальні, надзвичайні ситуації та психотравмивні події?
2. Дайте визначення поняттю «реабілітаційна психологія»
3. Що найбільше впливає на переживання людиною травмивної ситуації або події?
4. Що таке колективна травма?
5. Які стресові й травмивні чинники характерні для ситуації воєнного конфлікту?

Рекомендовані джерела:

1. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.

2. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. Київ, 2018. 240 с.

3. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Когут Я.М., Пряхіна Н.О. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 249 с.

4. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів»: Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: Навчально-методичний посібник. Львів. Кварт, 2020. 120 с.

5. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник / Я.М. Когут, Ю.Ц. Жидецький, Ю.І. Кіржецький, та ін.; за заг. ред. Я.М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404с.

6. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки: Методичний посібник/О.М. Кокун, Н.С. Лозінська, І.О. Пішко; За ред. В.М. Морозова. Київ: «Центр учбової літератури». 2023. 54с.

Заняття № 16 (практичне)

Кількість годин - 2

Тема: «Соціально-психологічні причини насильства в сім'ї. Пандемія COVID-19 та домашнє і гендерно зумовлене насильство»

Виконання групової вправи

Присутні поділяються на підгрупи. Кожна підгрупа отримує твердження, яке стосується домашнього насильства. Завдання групи — навести аргументи на користь твердження або ж його спростувати.

Твердження:

1. Якщо чоловік у стані алкогольного сп'яніння застосовує фізичну силу до дружини, то йому достатньо просто кинути пити, і він перестане влаштовувати бійки.

2. Це нормально, якщо в подружжі дружина або чоловік приховано перечитують приватне листування одне одного. У сім'ї не має бути таємниць.

3. Якщо дівчина/хлопець вмикає порно попри небажання хлопця/дівчини його дивитися — це не насильство, це спроба покращити якість сексуального життя.

4. Це нормально, якщо чоловік забезпечує родину й наполягає, щоб дружина залишалася вдома попри її бажання працювати.

5. Якщо дитина не розуміє зауважень, її можна легенько вдарити по сідницях так, щоб ніхто не бачив. Це метод виховання.

Після виконання вправи загальне обговорення та висновок.

Перегляд відео та загальне обговорення.

<https://www.youtube.com/watch?v=pVIs7h95GFQ>

Групове обговорення питання «чи відрізняється психологічне насильство та конфлікт». Пропоновані відповіді записуються на дошці, після ого загальний висновок.

Робота в підгрупах

Присутні поділяються на підгрупи для виконання завдання з подальшою презентацією та загальним обговоренням. Задання для обговорення:

1. Причини вчинення насильства в сім'ї.
2. Фактори що сприяють вчиненню насильства.
3. Ознаки та поведінка жертви.
4. Правила спілкування з жертвою насильства.

Після виконання загальне обговорення.

Підсумок заняття, загальна рефлексія.

Рекомендовані джерела:

1. Вплив COVID-19 на права жінок в Україні. Україна, 2020. 51 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/Covid-impact-on-women-rights_UKR.pdf

2. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству : навчальний посібник / А. Б. Блага, О. С. Тунтула, О. О. Кочемировська ; за заг. ред. А. Б. Благої. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 208 с.

3. Чому на карантині збільшилася кількість випадків домашнього насилля?. Wonderzine. URL: <https://www.wonderzine.com.ua/wonderzine/life/equality/217-yak-pandemiya-pidvischue-riven-domashnogo-nasilstva>

4. Насильство в сім'ї як соціально-психологічна проблема Козирев М.П. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3254/1/28.pdf>

5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. Київ, 2018. 208 с.

Заняття № 17

(семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічна готовність поліцейських до діяльності в екстремальних ситуаціях»

Питання для опитування

1. Поняття, типи екстремальних ситуацій що виникають в діяльності працівників поліції.
2. Причини виникнення стресфакторів.
3. Характеристика основних стресфакторів.

Контрольні питання:

1. Які ситуації повсякденної поведінки та службової діяльності можна віднести до екстремальних?
2. Назвіть найбільш характерні особливості стресу, афекту, фрустрації як несприятливих психоемоційних станів.
3. Перерахуйте чинники виникнення негативних психічних станів в екстремальних ситуаціях.
4. Перелічіть основні різновиди небезпеки та наведіть їх характеристики.
5. Назвіть основні складові психологічної готовності поліцейського до дій в екстремальних ситуаціях.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Наслідки впливу екстремальних ситуацій на особистість поліцейського.
2. Вплив негативних емоційних станів на ефективність виконання професійних обов'язків поліцейськими.

3. Напрями та форми забезпечення особистої безпеки працівників поліції.
4. Ситуативно-психологічні чинники „небезпечної” поведінки працівника.
5. Стійкі (сталі) протипоказання до небезпечних видів діяльності.

Рекомендовані джерела:

1. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 648 с.

2. Кокун О.М., Мороз В.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Формування психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до виконання завдань за призначенням під час бойового злагодження : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2021. 170 с

3. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності у звичайних та екстремальних умовах. Київ «Ника-Центр», 2006. 400 с.

4. Особистість в екстремальних умовах. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції: м. Львів. Львів: ФОП Корпан Б. І., 2017. 176 с.

Заняття № 18 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічна готовність поліцейських до діяльності в екстремальних ситуаціях»

Питання для опитування

1. Психологічний вплив екстремальних ситуацій на особистість працівника поліції.
2. Психологічна готовність працівників поліції до дій в екстремальних ситуаціях.
3. Напрямки психологічної підготовки поліцейських до роботи в екстремальних ситуаціях.

Контрольні питання:

1. *Які ситуації повсякденної поведінки та службової діяльності можна віднести до екстремальних?*
2. *Назвіть найбільш характерні особливості стресу, афекту, фрустрації як несприятливих психоемоційних станів.*
3. *Перерахуйте чинники виникнення негативних психічних станів в екстремальних ситуаціях.*
4. *Перелічіть основні різновиди небезпеки та наведіть їх характеристику.*
5. *Назвіть основні складові психологічної готовності поліцейського до дій в екстремальних ситуаціях.*

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Наслідки впливу екстремальних ситуацій на особистість поліцейського.
2. Вплив негативних емоційних станів на ефективність виконання професійних обов'язків поліцейськими.
3. Напрями та форми забезпечення особистої безпеки працівників поліції.
4. Ситуативно-психологічні чинники „небезпечної” поведінки працівника.
5. Стійкі (сталі) протипоказання до небезпечних видів діяльності.

Рекомендовані джерела:

1. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. 648 с.

2. Кокун О.М., Мороз В.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Формування психологічної готовності військовослужбовців військової служби за контрактом до виконання завдань за призначенням під час бойового злагодження : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2021. 170 с

3. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Соціально-психологічне забезпечення діяльності у звичайних та екстремальних умовах. Київ «Ника-Центр», 2006. 400 с.

4. Особистість в екстремальних умовах. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції: м. Львів. Львів: ФОП Корпан Б. І., 2017. 176 с.

Заняття № 19 (семінар)

Кількість годин - 2

Тема: «Психологічні особливості забезпечення публічної безпеки і порядку»

Питання для опитування

1. Психологічні особливості великих соціальних груп та масових форм поведінки.
2. Поняття та види натовпу.
3. Соціально-психологічна специфіка та соціально небезпечні ефекти вияву основних різновидів натовпу.

Контрольні питання:

1. Назвіть психологічні особливості натовпу.
2. Назвіть етапи розвитку натовпу.
3. Наведіть приклади психологічного впливу на натовп ззовні.
4. опишіть зміни у свідомості людей, що об'єднані в натовп.
5. Назвіть умови коли натовп переходить до активних дій.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Психологічні механізми попередження порушень громадського порядку у разі значного скупчення людей.

2. Зміна стану свідомості у натовпі.
3. Як слід поводити себе у натовпі та яких помилок доцільно уникати?
4. Характеристика психологічних якостей для здійснення регулюючого впливу на поведінку натовпу.

Рекомендовані джерела:

1. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки та порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. *Південноукраїнський правничий часопис* №1-2, 2022. С. 224-230.

2. Тимофєєв В.П. Діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції щодо забезпечення охорони громадського порядку під час масових заходів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 4 (89). С. 163-169.

3. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 648 с.

4. Психолого-педагогічні особливості підготовки майбутніх правоохоронців до безпечної діяльності в екстремальних ситуаціях. / Б. Б. Шаповалов, М. Х. Хасанов, В. С. Бажанюк. К.: Інститут обдарованої дитини, 2015. 114 с.

5. Юридична психологія: навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна за заг. ред. В. М. Бесчастного. Київ: ВД «Дакор», 2019 236 с.

Заняття № 20 (семінар)

Кількість годин – 2

Тема: «Психологічні особливості забезпечення публічної безпеки і порядку»

Питання для опитування

1. Психологічні механізми впливу лідера на натовп.
2. Соціально-психологічні механізми та фактори які визначають поведінку індивіда і маси.
3. Психологічні особливості управління натовпом при виконанні службових обов'язків. Прийоми психологічного впливу на натовп.

Контрольні питання:

1. Назвіть психологічні особливості натовпу.
2. Назвіть етапи розвитку натовпу.
3. Наведіть приклади психологічного впливу на натовп ззовні.
4. Опишіть зміни у свідомості людей, що об'єднані в натовп.
5. Назвіть умови коли натовп переходить до активних дій.

Перелік тем для рефератів та доповідей:

1. Виникнення чуток як механізм формування натовпу.
2. Дослідники феномену «натовп».
3. Як слід поводити себе у натовпі та яких помилок доцільно уникати?

4. Характеристика психологічних якостей для здійснення регулюючого впливу на поведінку натовпу.
5. Загальні правила щодо поведінки при забезпечення публічної безпеки і порядку.

Рекомендовані джерела:

1. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки та порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис №1-2, 2022. С. 224-230.
2. Тимофєєв В.П. Діяльність підрозділів превентивної діяльності Національної поліції щодо забезпечення охорони громадського порядку під час масових заходів. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. 2017. № 4 (89). С. 163-169.
3. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 648 с.
4. Психолого-педагогічні особливості підготовки майбутніх правоохоронців до безпечної діяльності в екстремальних ситуаціях. / Б. Б. Шаповалов, М. Х. Хасанов, В. С. Бажанюк. К.: Інститут обдарованої дитини, 2015. 114 с.
5. Юридична психологія : навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна за заг. ред. В. М. Бєсчастного. Київ: ВД «Дакор», 2019. 236 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України:
<http://mvs.gov.ua>.
3. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського:
<http://archive.nbuv.gov.ua>.
4. Веб-сайт Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника: www.lsl.lviv.ua.
5. Веб-сайт Львівського державного університету внутрішніх справ:
<http://www1.lvduvs.edu.ua>.
6. uk.wikipedia.org - Вікіпедія: Вільна енциклопедія.
7. Journal of Police and Criminal Psychology. The Official Journal of the Society for Police and Criminal Psychology: <https://www.policepsychology.org/Journal>